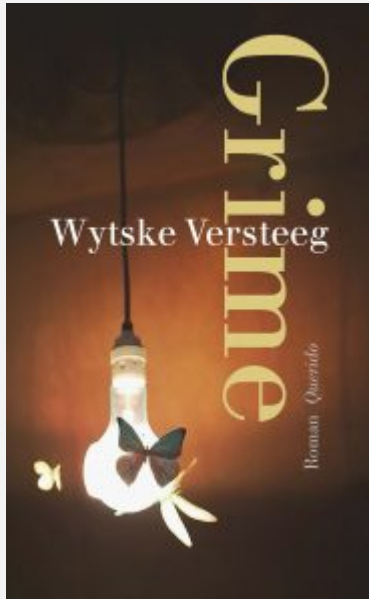

'Grime' door Wytske Versteeg

Grime is een thrillerachtig donker verhaal over een heftige gebeurtenis in het leven van vier jongvolwassenen op de kunstacademie Shelterwood, een internaat en opleidingscentrum zonder computers en internet. Wie er wil worden toegelaten moet een motivatie overleggen in de vorm van een creatief plan dat zij of hij daar wil uitwerken. De meeste studenten zijn van rijke ouders, een enkeling komt met een beurs. Suyin is de dochter van de oprichter en eigenaar. Ze woont in een oude villa op het landgoed van Shelterwood, samen met Sophie met wie ze op een middelbare kostschool heeft gezeten. Nino komt uit het dorp Mercad, heeft onvermogenende veganistisch ouders die voor die woonplaats kozen om daar goed te doen en wordt met een beurs toegelaten, vanwege de veelbelovende motivatie die hij indiende. Suyin nodigt Nino uit om ook in de villa te komen wonen. De vierde is Michael, de jeugdvriend van Nino, die veel bij Nino's ouders over de vloer kwam, omdat hij zelf een gebrekkig thuis had met een alcoholist als vader. Twee jaar voordat Nino naar Shelterwood gaat verdwijnt Michael plotseling.

Geheel in de stijl van een thriller begint het verhaal in cursief met een soort vlucht van Suyin met Nino naar een eiland ergens voor een kust. Nino voelt zich verantwoordelijk voor Suyin, die 'diepe wallen als blauwe plekken onder haar ogen heeft.'

Nino, de verteller van het verhaal, is inmiddels dertiger, getrouwd met Sophie en vader van een dochttertje van 6 jaar. Hij gaat op zoek naar wat er de zomer van de heftige gebeurtenis precies gebeurd is. Met Michael. Met Suyin. Waar het is misgegaan. Hij schrijft er een boek over. Sophie noemt het: 'Nino's onderzoek naar het moderne spookverhaal.' De relatie van Sophie en Nino is gezapig. Er is over en weer vervreemding.

Nino, de dertiger, ziet zichzelf op Shelterwood als een onzekere jongen, die niet echt mee doet. Zijn plan blijft bij een plan, hij heeft geen idee hoe hij het moet aanpakken. Hij noteert: *'Tijd kwijtraken is een fulltimebaan voor mij.'* Hij zorgt voor de beide meisjes, kookt eten *'dat Sophie verslindt en Suyin nauwelijks aanraakt.'* Hij denkt dat hij de beschermer is, en verschuilt zich daarmee achter zijn (favoriete) afhankelijke levenshouding.

Suyin is een dochter van rijke ouders. Ze heeft een levendige fantasie, tekent buiten de lijntjes, is gevoelig en toch ook afstandelijk. Ze gaat haar eigen gang, die niet altijd makkelijk te volgen is. Op de academie doet ze maar wat. Er zit geen idee achter haar werk, geen verbindend verhaal; het zijn doelloze projecten. Ze is grillig en angstig. Toen ze zestien was had ze een pre-psychose tijdens een uitje met Sophie. Haar moeder was uren bezig haar uit de verwardheid te halen om haar naar huis te kunnen brengen. Ook op Shelterwood is ze ten prooi aan hevige angsten. *'Er is iets mis met mij. Ik voel mijn benen niet. Ik voel niets. Ben ik dood? Weet je wel zeker dat ik leef?'* Ze huilt, ze slaapt om te vergeten. Ze wordt beheerst door een griezelige (fantasie) internetfiguur Grime opgedaan in haar kostschooltijd: *'Niemand zag ooit zijn gezicht. Hij was onberispelijk gekleed, altijd in pak. Hij verspreidde het soort kou dat je later niet meer kunt vergeten.'* Grime speelt een steeds grotere rol in het leven van Suyin en daardoor tevens in de levens van de anderen.

Michael duikt bij Shelterwood op. Hij wordt toegelaten omdat hij zich, in de twee jaar dat hij verdwenen was, ontpopt heeft als fotograaf van schokkende situaties in oorlogsgebieden waar hij met een oudere fotograaf Conor was. Ook hij wordt uitgenodigd om in de villa te komen wonen. Suyin die de vriendin is van Nino voelt zich aangetrokken tot Michael. Michael maakt korte films, zoals *Honger* met in de hoofdrol medestudent Gideon, die zich speciaal voor deze film uithongert en uiteindelijk te zwak is om te lopen. Conor zei: *'Michael haatte hen, de mensen thuis; hij haatte ons. Hij wist het zelf niet, maar je zag het aan zijn foto's...zijn blik was altijd kil.'*

Na *Honger* maakt Michael met Suyin performance-achtige films: *Absence*, *Simulacrum*, *Invisible*, films dicht op de huid en de psyche van Suyin. Aanvankelijk is ze meestentijds in evenwicht, maar dat kan vroeg of laat verstoord worden. De volgende film die Michael maakt heet *Grime*. De vrienden zijn allemaal nieuwsgierig naar deze figuur, hoe hij is en hoe hij

Suyin beheerst. De film *Grime* wordt de trigger voor de psychose van Suyin. Nino schrijft: *'Een experiment op het grensvlak van kunst en amateuristisch exorcisme. We zeiden dat we de waarheid wilden weten, maar het was niet meer dan een goedkoop excuus voor wreedheid.'* Suyin kan de werkelijkheid niet verdagen, luistert naar de onverbiddelijke *Grime*, die 'heldendom, opoffering en overgave,'eist.

De schrijfster zegt in een interview dat dit verhaal gaat over wat we denken dat waar is en in hoeverre onze waarneming betrouwbaar is. En over wat de grens is tussen waarheid en waanzin. Suyin zegt in een helder moment: *'Het probleem is niet wat ik zie, maar wat jullie niet zien.'* Ogenscheinlijk gaat dit over haar geloof in haar wanen. Het kan ook een kreet zijn om hulp, want je vraagt je af waarom niemand Suyin werkelijk ziet in haar eenzaamheid en angst, waarom niemand haar aanraadt hulp te zoeken. Iedereen sluit de ogen en bewondert het grensoverschrijdend gedrag van Suyin door het creatief en origineel te noemen, of door het machtig interessant te vinden. Nino als volgzaam psychische luiaard, Michael als berekenende kille filmer en de zorgzame Sophie stond erbij en keek ernaar.

Een duister en somber boek. Goed geschreven, mooi proza, met veel verhaalondersteunende beschrijvingen van natuur, voorwerpen, situaties, dromen, waardoor het allemaal nog zwaarder, mysterieuzer en heftiger wordt.

Uitgeverij   Querido, 2017
Pagina's   293
ISBN   978 9021 405 315

Recensie door Hannah Kuipers, januari 2018